

Hoe sla ik gevaarlijke stoffen veilig op?

Chemische gewasbeschermingsmiddelen, biociden, kunstmeststoffen en dergelijke zijn gevaarlijke stoffen vormen bij onveilige opslag een risico voor je bedrijf, medewerkers en de omgeving. Met dit stroomschema helpen we je om deze stoffen veilig op te slaan.

Let op! Dit is een samenvatting van de belangrijkste wetgeving, voor volledige teksten, zie de Activiteitenregeling en de PGS15.

Vragen? Neem contact met ons op via info@dcmr.nl.

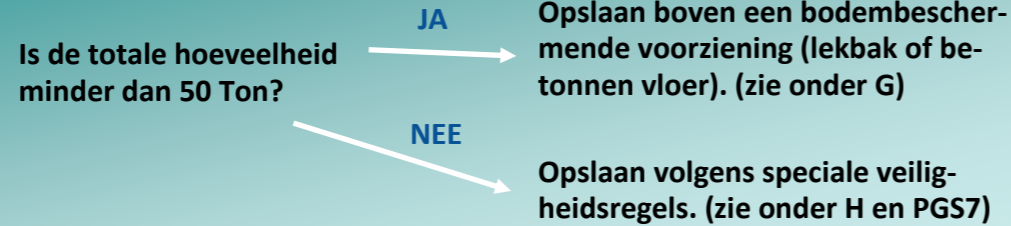
Er zijn een aantal basisregels bij de opslag van gevaarlijke stoffen:

- Houd bij het bestellen van nieuwe stoffen rekening met wat je al hebt staan.
- De hoeveelheden en de ADR-klasse van de stoffen (zie verpakkingen) bepalen de voorzieningen die je moet treffen.
- Lege verpakkingen, niet zijnde van meststoffen, opslaan alsof ze vol zijn. (zie onder N).
- Sommige stoffen (zoals zuren en basen) sla je niet samen op, zet deze in aparte lekbakken (zie onder O en de scheidingstabel).
- Meer dan 2.500 kg/liter in een brandwerende voorziening? Hou een verplicht journaal bij en zorg dat een opgeleid deskundig persoon aanwezig is (zie onder P).

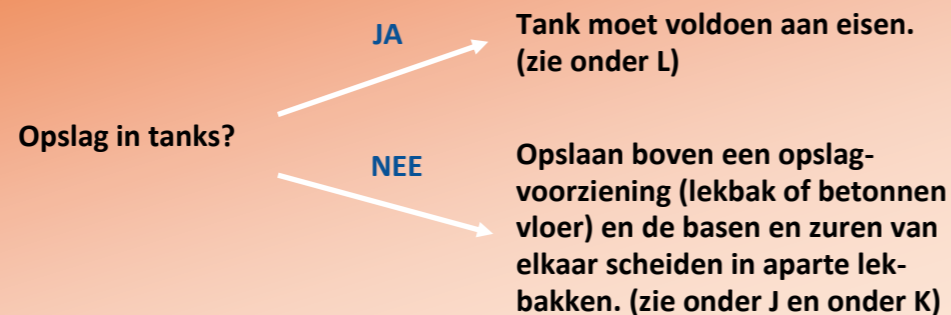
Het etiket op de verpakking bepaalt de opslag van de stoffen.

ADR	Gevarenklasse	GHS-etiket	Eigenschap
	Klasse 3		Brandbare vloeistoffen (benzine, Aspen, e.d.)
	Klasse 5.1		Oxiderende stoffen (bijv. waterstofperoxide)
	Klasse 6.1		Giftige stoffen (bijv. gewasbeschermingsmiddelen)
	Klasse 8		Corrosieve stoffen (bijv. salpeter en meststoffen)
	Klasse 9		Diverse gevaarlijke stoffen
Geen etiket	CRM-stoffen		Carcinogeen (kankerverwekkend, mutageen (veranderingen in erfelijke eigenschappen, reproductie toxisch (schadelijk voor de voortplanting. Op de verpakking aangeduid met H340, H350 en H360).

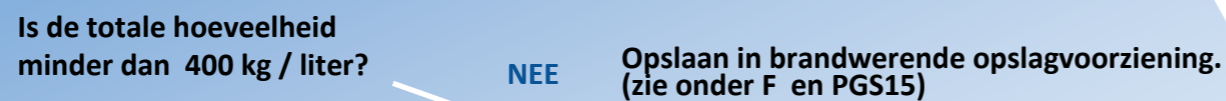
Vaste kunstmeststoffen

Geconcentreerde vloeibare kunstmeststoffen

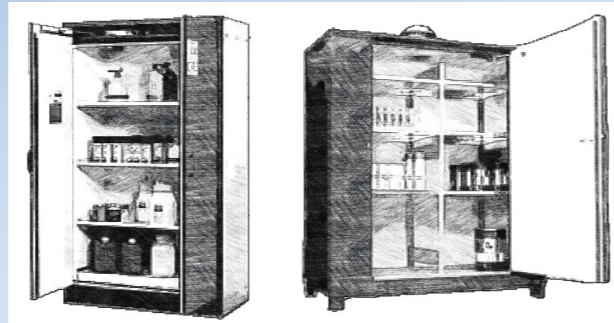

Chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden (aangeduid met toelatingsnummer)

Opslaan boven een vloeistofdichte voorziening. (zie onder D)

De Wet gewasbeschermingsmiddelen en biocide is ook van toepassing.

Overige stoffen: reinigingsmiddelen, benzine "Aspen", emballage met "andere" klassen gevaarlijke stoffen.

Betreft het de opslag van gevaarlijke stoffen van slechts één ADR klasse?

NEE → Is de berekende "U" via het Excel blad groter of gelijk aan 1? (zie onder M en het Excel rekenblad)

NEE → Opslaan boven vloeistofdichte voorziening en de basen en zuren van elkaar scheiden in aparte lekbakken. (zie onder D en onder K)

NEE → Opslaan in brandwerende opslagvoorziening. (zie onder F en PGS15)

JA → Hoeveelheid meer dan:

Opslaan boven een vloeistofdichte voorziening en de basen en zuren van elkaar scheiden (aparte lekbakken). (zie onder D)

NEE

Hoeveelheid meer dan:
 ADR klasse 3 = 50 liter / kg
 ADR klasse 5.1 = 50 liter / kg
 ADR klasse 6.1 = 50 liter / kg
 ADR klasse 8 = 250 liter / kg
 ADR klasse 9 = 250 liter / kg
 ADR MR stoffen = 25 liter/kg

JA → Opslaan in brandwerende opslagvoorziening. (zie onder F en PGS15)

Toelichting factsheet opslag verpakte gevaarlijke stoffen in de glastuinbouw

Inhoud

A.	Wat wordt er onder voorraad en werkvoorraad verstaan?	1
B.	Verpakte gevaarlijke stoffen:	2
C.	Voorschrift 3.13.3 van de PGS15 luidt:	2
D.	Artikel 4.10, lid 1 en 2 van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:	2
E.	Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden	2
F.	Brandwerende opslagvoorziening	2
G.	Artikel 4.10, lid 3 van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:	3
H.	Artikel 4.34 van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:	3
I.	Richtlijn PGS 7	3
J.	Artikel 4.10b de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:	3
K.	Zuren en Basen	4
L.	Artikel 4.19b van de Activiteitenregeling milieubeheer	4
M.	U berekenen	5
N.	Voorschrift 3.1.5 van de PGS15 luidt:	5
O.	Doel gescheiden opslag	6
P.	Vakbekwaamheid	8
Q.	College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.....	8

A. Wat wordt er onder voorraad en werkvoorraad verstaan?

In voorschrift 3.1.1 van de PGS15 wordt aangegeven dat de werkvoorraad van gevaarlijke stoffen niet in een opslagvoorziening opgeslagen hoeft te worden. Wat onder werkvoorraad wordt bedoeld staat vermeld in voorschrift 3.1.3 van de PGS15.

Voorschrift 3.1.3. van de PGS15 luidt:

Onder een werkvoorraad verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen als genoemd in vs. 3.1.1 wordt verstaan: de voorraad verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen die ten behoeve van de bedrijfsvoering/productie in een productieruimte/werkruimte of per procesinstallatie of afvulinstallatie is opgesteld.

- de werkvoorraad moet strikt noodzakelijk zijn;
- per gevaarlijke stof mag (voor iedere werkvoorraad) ten hoogste één angebroken verpakkingseenheid aanwezig zijn, plus één reserve. Indien een dagvoorraad uit meer dan één verpakkingseenheid bestaat, dan mag er een dagvoorraad staan plus één reserve verpakkingseenheid;
- de werkvoorraad mag zich niet bevinden in een rijroute van vorkheftrucks of andere transportmiddelen;
- de werkvoorraad mag het vluchten niet belemmeren;
- gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen die als werkvoorraad in een productie- of werkruimte of nabij een procesinstallatie aanwezig zijn, moeten worden bewaard in deugdelijke verpakking, die bestand is tegen de desbetreffende gevaarlijke stof;
- indien de werkvoorraad bestaat uit een hoeveelheid van meer dan 50 l dan moet de verpakking zijn geplaatst boven een lekbak of een gelijkwaardige voorziening. Hiervan kan worden afgeweken als

(het desbetreffende deel van) de vloer van de desbetreffende productie/werkruimte ten minste vloeistofkerend is. Voor brandbare vloeistoffen is echter altijd een lekbak of een andere gelijkwaardige voorziening vereist.

Toelichting:

De werkvoorraad moet zodanig zijn dat de productie normaal doorgang kan vinden. Het is echter niet de bedoeling dat meerdere niet-geopende eenheden onnodig dagenlang of zelfs wekenlang in een werkruimte of dergelijke verblijven. Dan is er sprake van 'verkapte opslag'. Deze eenheden behoren dan te worden bewaard in een opslagruimte. Waar exact de grens ligt, is moeilijk aan te geven. Het is aan het bedrijf om aannemelijk te maken dat de verpakte gevaarlijke stoffen binnen een redelijke tijd daadwerkelijk zullen worden gebruikt in het productieproces.

B. Verpakte gevaarlijke stoffen:

De definitie volgens de PGS15 zegt wat onder een verpakking wordt verstaan:

- Een verpakking die is toegelaten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, inclusief grote verpakking en IBC (Intermediate Bulk Container).

Er wordt ook wel gesproken van een zogenaamde speciale omverpakking die niet direct wordt weggegooid en meerdere keren kan worden gebruikt. Denk hierbij onder andere aan een jerrycan, een fles, een blik, een vat en een IBC.

C. Voorschrift 3.13.3 van de PGS15 luidt:

Voor stoffen waarvoor REACH dit verplicht, heeft de inrichting de bijgeleverde veiligheidsinformatiebladen (VIB) beschikbaar. De VIB's moeten voldoen aan bijlage II van EG-verordening nr. 1907/2006 (REACH).

Toelichting:

De veiligheidsbladen, verkrijgbaar via de leverancier, mogen ook digitaal in de inrichting beschikbaar zijn.

D. Artikel 4.10, lid 1 en 2 van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:

1. Het opslaan van vloeibare gevaarlijke stoffen in verpakking, vloeibare bodembedreigende stoffen in verpakking en vloeibare CMR-stoffen in verpakking vindt plaats boven een vloeistofdichte vloer of verharding of een lekbak.
2. Indien de opslag, bedoeld in het eerste lid, plaatsvindt in gesloten verpakking, die voldoet aan de daartoe gestelde eisen van de ADR of anderszins deugdelijk is, kan deze activiteit ook plaatsvinden boven een andere bodembeschermende voorziening.

Toelichting:

Veelal zal in de praktijk het gebruik van een lekbak voldoende zijn.

E. Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden

De "Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden" is te downloaden via de onderstaande link:
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0021670/2020-01-01>

F. Brandwerende opslagvoorziening

Een brandwerende opslagvoorziening moet voldoen aan de eisen die zijn genoemd in hoofdstuk 3 van de richtlijn PGS15 en dient 60 minuten brandwerend te zijn uitgevoerd.

De PGS15 is te downloaden via de onderstaande link:

https://content.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/documents/PGS15/PGS_15_2016_versie_1_0_sept_2016_definitief.pdf

G. Artikel 4.10, lid 3 van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:

3. Het opslaan van vaste gevaarlijke stoffen in verpakking, vaste bodembedreigende stoffen in verpakking en vaste CMR-stoffen in verpakking vindt plaats boven een bodembeschermende voorziening.

H. Artikel 4.34 van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:

1. Ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen, dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan, voldoet de opslag van vaste kunstmeststoffen ten minste aan het tweede tot en met vijfde lid.
2. Indien in een inrichting meer dan 250 ton vaste kunstmeststoffen behorende tot de meststoffengroep 1.1, 1.2 of 1.3 als bedoeld in PGS 7 wordt opgeslagen, is de opslagvoorziening bestemd voor de opslag van deze kunstmeststoffen uitgevoerd overeenkomstig:
  - 1°. de voorschriften genoemd in paragraaf 4.2 met uitzondering van de voorschriften 4.2.13 en 4.2.17;
  - 2°. de voorschriften genoemd in de paragrafen 5.2 en 6.1;
  - 3°. de voorschriften in paragraaf 7.2.2 met uitzondering van voorschrift 7.2.9;
  - 4°. de voorschriften van de paragrafen 8.1 en 9.1 tot en met 9.3 van de PGS 7. De opslagvoorziening bestemd voor de opslag van vaste kunstmeststoffen behorende tot de meststoffengroep 1.2 of 1.3 voldoet tevens aan de voorschriften genoemd in de paragrafen 4.3 en 8.2 van PGS 7.
3. De opslag van nitraathoudende kunstmeststoffen in de buitenlucht is niet ongecontroleerd toegankelijk voor onbevoegden.
4. Aan het derde lid is voldaan indien nitraathoudende kunstmeststoffen in een afsluitbare ruimte zijn opgeslagen. Deze ruimte is bij afwezigheid van toezicht met slot of sleutel of op een andere vergelijkbare wijze afgesloten.
5. Bij diefstal van nitraathoudende kunstmeststoffen doet de drijver van de inrichting zo spoedig mogelijk aangifte bij de politie.

I. Richtlijn PGS 7

In de richtlijn van de PGS7 zijn regels opgenomen voor de opslag van vaste minerale anorganische meststoffen, waarmee een aanvaardbaar beschermingsniveau wordt gerealiseerd.

De PGS7 is te downloaden via de onderstaande link:

<https://content.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/documents/PGS7/PGS7-2007-v0.1-opslag-van-vaste-minerale-anorganische-meststoffen.pdf>

J. Artikel 4.10b de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:

1. De artikelen 4.1 tot en met 4.10a zijn niet van toepassing op het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in verpakking voor zover dat opslaan plaatsvindt voor agrarische activiteiten.
2. Het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in verpakking voor zover dat plaatsvindt voor agrarische activiteiten, voldoet aan het derde tot en met zesde lid.
3. Een verpakking die is gevuld met vloeibare kunstmeststoffen is geplaatst boven een ten minste vloeistofkerende vloer of in een vloeistofdichte lekbak die voldoende sterk is om weerstand te bieden aan de als gevolg van een lekkage optredende vloeistofdruk en bestand is tegen de in de verpakking opgeslagen stoffen.
4. De vloeistofkerende vloer vormt samen met wanden, drempels of opstaande randen een vloeistofkerende opvangvoorziening.
5. De inhoud van de opvangvoorziening, bedoeld in het vierde lid, of de lekbak, bedoeld in het derde lid, is ten minste gelijk aan de inhoud van de grootste opgeslagen verpakking, vermeerderd met 10% van de overige verpakkingen.
6. De verpakking die is gevuld met een zuur is in een andere opvangvoorziening of lekbak geplaatst dan een verpakking die is gevuld met een basische stof.

Toelichting:

Veelal zal in de praktijk het gebruik van een lekbak voldoende zijn. Bij het gebruik van een betonnen vloeistofkerende vloer moet er namelijk rekening mee worden gehouden dat de wanden, drempels of opstaande randen een vloeistofkerende opvangvoorziening vormen.

K. Zuren en Basen

Aan de hand van het veiligheidsinformatiebladen (zie onder A) kan worden bepaald of een gevaarlijke stof een zuur of een basen is. Bij menging van ADR klasse 8 zuren en basen kan een gevaarlijke reactie worden veroorzaakt.

Onder Rubriek 7 van het veiligheidsinformatieblad worden de fysische en chemische eigenschappen van de betreffende gevaarlijke stof weergegeven. Zo ook de **pH** waarden.

De **pH** is een maat voor de **zuurgraad** van een waterige oplossing. De pH van een neutrale waterige oplossing ligt bij kamertemperatuur rond de 7. Zure oplossingen hebben een pH lager dan 7, en dus een hoge zuurgraad. Basische oplossingen hebben een pH hoger dan 7 en dus een lage zuurgraad.

Zuren pH <7

Basen pH >7

L. Artikel 4.19b van de Activiteitenregeling milieubeheer

Indien de vloeibare kunstmeststoffen in bovengrondse opslagtanks worden opgeslagen, moet worden voldaan aan de eisen die zijn gesteld in artikel 4.19b van de Activiteitenregeling milieubeheer.

Artikel 4.19a van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:

1. De artikelen 4.13 tot en met 4.19 zijn niet van toepassing op het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in een bovengrondse opslagtank, dat plaatsvindt voor agrarische activiteiten.
2. Het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in een bovengrondse opslagtank dat plaatsvindt voor agrarische activiteiten voldoet aan artikel 4.19b.

Artikel 4.19b van de Activiteitenregeling milieubeheer luidt:

1. Een opslagtank voor vloeibare kunstmeststoffen als bedoeld in artikel 4.19a, tweede lid, is:
  - a. van een voldoende stijfheid en sterkte om het gewicht van de opgeslagen vloeistof te dragen en om schadelijke vervorming als gevolg van overdruk bij vulling of overvulling te voorkomen;
  - b. vloeistofdicht;
  - c. voorzien van een ondersteunende constructie van onbrandbaar materiaal en van een doelmatige fundering op plaatsen waar een kans op verzakking bestaat;
  - d. voor zover het het opslaan van zure kunstmeststoffen betreft, voorzien van een ontluichtingsleiding die uitmondt in de buitenlucht en die een open verbinding van de tank met de buitenlucht verzekert en niet in verbinding staat met een ontluichtingsleiding van een tank voor het opslaan van basische kunstmeststoffen;
  - e. voor zover een niveau-aanwijzing of peilinrichting is aangebracht: zodanig ingericht dat het uitstromen van vloeistof uit de tank onmogelijk is;
  - f. in elke aansluiting op een tank beneden het hoogste vloeistofniveau en in de toevoerleiding naar het verbruikstoestel, zo dicht mogelijk bij de tankwand, voorzien van een afsluiter, die zodanig is uitgevoerd dat duidelijk zichtbaar is of die geopend of gesloten is;
  - g. voorzien van een overstortleiding met een diameter van vijftig millimeter, die uitmondt op vijf centimeter boven de bodem van de vloer of voorziening, bedoeld in onderdeel h;
  - h. geplaatst boven een ten minste vloeistofkerende vloer of een vloeistofdichte lekbak, die voldoende sterk is om weerstand te bieden aan de als gevolg van een lekkage optredende vloeistofdruk en bestand is tegen de in de tanks opgeslagen stoffen;
  - i. ten hoogste voor 95% gevuld;
  - j. voorzien van duidelijk leesbare opschriften met de chemische naam en handelsnaam van het product dat in de tank is opgeslagen, de concentratie van dat product en de bijbehorende gevarensymbolen;

- k. voorzien van voorzieningen waardoor voorkomen wordt dat bij het vullen van een tank een verkeerde aansluiting wordt gemaakt, waardoor een ander product in de tank kan geraken dan waarvoor de tank bestemd is;
  - l. voorzien van vulleidingen die op afschot liggen, aflopend naar de tank of die, indien dat om technische redenen niet mogelijk is, na het vullen worden doorgeblazen, die goed met een goed sluitende dop of afsluiter zijn afgesloten, behoudens tijdens het vullen van tanks, die zijn beschermd tegen mechanische beschadigingen en die voldoen aan onderdeel j, en
  - m. voorzien van leidingen die bovengronds of in een daartoe speciaal aangelegde goot zijn gelegd.
2. De vloeistofkerende vloer, bedoeld in het eerste lid, onder h, vormt samen met wanden, drempels of opstaande randen een vloeistofkerende opvangvoorziening.
  3. De inhoud van de opvangvoorziening, bedoeld in het tweede lid, of de lekbak, bedoeld in het eerste lid, onder h, is ten minste gelijk aan de tankinhoud, indien een tank in die voorziening is opgesteld.
  4. De inhoud van de opvangvoorziening of de lekbak is ten minste gelijk aan de inhoud van de grootste tank, vermeerderd met 10% van de gezamenlijke inhoud van de overige tanks, voor zover twee of meerdere tanks in die voorziening zijn opgesteld.
  5. Een tank voor de bewaring van een zuur is opgesteld in een andere opvangvoorziening of lekbak dan een tank voor bewaring van een basische stof.
  6. Bij dosering van kunstmeststoffen in doseervaten, wordt eerst voorgedoseerd met water, voordat de kunstmeststoffen worden toegevoegd.

Toelichting:

De artikelen 4.19a en 4.19b bevatten voorschriften met betrekking tot het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in tanks voor zover dat plaatsvindt in het kader van agrarische activiteiten. De in dit artikel gestelde voorschriften betekenen dat voor het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in tanks voor zover dat plaatsvindt in het kader van agrarische activiteiten die als een gevaarlijke stof worden aangemerkt een iets lichter regime geldt dan voor het opslaan van vloeibare kunstmeststoffen in het kader van andere activiteiten.

M. U berekenen

$$U = \frac{q_1}{Q_1} + \frac{q_2}{Q_2} + \frac{q_3}{Q_3} + \dots$$

q = de aanwezige hoeveelheid per klasse
 Q = de ondergrens per klasse volgens de PGS15

- ADR klasse 3 = 50 liter / kg
- ADR klasse 5.1 = 50 liter / kg
- ADR klasse 6.1 = 50 liter / kg
- ADR klasse 8 = 250 liter / kg
- ADR klasse 9 = 250 liter / kg
- CMR stoffen = 25 liter / kg

N. Voorschrift 3.1.5 van de PGS15 luidt:

Lege, ongereinigde verpakkingen moeten worden opgeslagen overeenkomstig de voorschriften van dit hoofdstuk (met uitzondering van paragraaf 3.4.2 en 3.6), tenzij geschikte maatregelen zijn genomen om mogelijke gevaren uit te sluiten. Hierbij moeten alle voor de stof relevante gevaren conform het ADR worden opgeheven.

Een verpakking is leeg wanneer de inhoud is verwijderd met de gebruikelijke technieken, bijvoorbeeld gieten, pompen, zuigen, schudden, schrapen, of een combinatie van deze technieken. De lege,

ongereinigde verpakkingen moeten op dezelfde wijze zijn gesloten en van alle etiketten en opschriften zijn voorzien als in gevulde toestand.

O. Doel gescheiden opslag

Het doel van het gescheiden opslaan van gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen is dat voorkomen wordt dat een groter (vervolg)effect ontstaat dan op grond van de eigenschappen van een stof verwacht kan worden.

Voorschrift 3.4.8 van de PGS15 luidt:

Verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen die met elkaar gevaarlijke reacties kunnen aangaan, moeten gescheiden van elkaar worden opgeslagen. Het gaat dan om reacties waarbij sterke verhoging van temperatuur of druk optreedt of waarbij gassen kunnen ontstaan die giftiger of brandbaarder zijn dan op grond van de eigenschappen van de gevaarlijkste stof van de opgeslagen stoffen is te verwachten.

Dit voorschrift is niet van toepassing voor stoffen die vallen onder het regime van gelimiteerde hoeveelheden (LQ) of vrijgestelde hoeveelheden (EQ) (resp. paragraaf 3.4 en 3.5 van het ADR).

In onderstaande tabel staan de categorieën gevaarlijke stoffen weergegeven die bij gezamenlijke opslag gescheiden in aparte lekbakken moeten worden opgeslagen:

Tabel E.1 — Combinaties ADR-klassen in opslag

Gevaar conform de ADR-klasse zonder bijkomend gevaar ^b	Klasse 3	Klasse 5.1	Klasse 6.1 + CMR	Klasse 8	Klasse 9	Overige Chemicaliën (H9 Wm + ongevaarlijk)
ADR-klasse 3 (brandbare vloeistoffen)	-	V	B ^a of V	B	B	-
ADR-klasse 5.1 (oxiderende stoffen)	V	-	B ^a	B	B	-
ADR-klasse 6.1 (of ADR-klasse 8, verpakkingsgroep I, met aanvullend etiket modelnr. 6.1) (giftige stoffen) CMR-stoffen	B ^a of V	B ^a	-	B ^a	B ^a	- ^a
ADR-klasse 8 (bijtende stoffen)	B	B	B ^a	B	B	-
ADR-klasse 9 (alleen de milieugevaarlijke stoffen)	B	B	B ^a	B	-	-
Overige chemicaliën (H9 Wm + ongevaarlijk)	-	-	- ^a	-	-	-

V Opslag van te scheiden stoffen in aparte vakken.

B Gescheiden opslag tenzij is beoordeeld dat de stoffen niet met elkaar reageren of dat beide stoffen als vaste stof zijn ingedeeld. Voor de beoordeling (B) wordt in principe uitgegaan van de informatie zoals die in de Veiligheidsinformatiebladen (VIB, SDS of MSDS) wordt vermeld;

- Gescheiden opslag niet noodzakelijk.

^a Stoffen van ADR-klasse 6.1 verpakkingsgroep I of stoffen van ADR-klasse 8, verpakkingsgroep I, met aanvullend etiket modelnr. 6.1 moeten in een apart brandcompartiment, of een apart deel van een brandcompartiment (aan drie zijden afgescheiden met een muur met een brandwerendheid van ten minste 30 min) of met een 5 m vrije zone worden opgeslagen. In afwijking hier van is opslag in aparte vakken toegelaten indien deze stoffen niet hoger dan 1,80 m worden opgeslagen en indien het UN-goedgekeurde verpakking betreft (ADR schrijft voor deze verpakkingsgroep voor dat verpakkingen getest moeten zijn op een valhoogte van 1,80 m en dat de verpakking daarbij geen lekkage mag vertonen) en dat het vak waar deze stoffen zijn opgeslagen zodanig moet zijn gekenmerkt dat de medewerkers zich extra bewust zijn van de gevaren. Voor de overige giftige stoffen is het gewenst om, waar mogelijk, vakscheiding aan te houden met stoffen van ADR-klasse 3.

^b Voor stoffen met een bijkomend gevaar moet ook het bijkomend gevaar worden beoordeeld. Voor de desbetreffende stof geldt het zwaarste beschermingsniveau. ADR voorschift 5.2.1.8.3 ('dode boom met visje') is een zogeheten aanvullend etiket dat op basis van het ADR geen bijkomend gevaar is maar in deze PGS wel als zodanig wordt beschouwd. Het heeft echter niet tot gevolg dat voor ADR-stoffen mét ADR-voorschift 5.2.1.8.3 zwaardere opslageisen gelden dan voor dezelfde ADR-stoffen zonder ADR-voorschift 5.2.1.8.3.

P. Vakbekwaamheid

Indien er in de brandwerende opslagvoorziening(en) in totaal meer dan 2.500 liter/kg gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, dient er iemand aanwezig te zijn die aantoonbaar vakbekwaam is op het gebied van gevaarlijke stoffen en er dient een journaal aanwezig te zijn.

Voorschrift 3.14.1 van de PGS15 luidt:

Indien in een inrichting meer dan 2 500 kg verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMRstoffen worden opgeslagen, moet tijdens het verrichten van werkzaamheden met gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen in een opslagvoorziening minimaal één door het bedrijf aangestelde deskundige in de inrichting aanwezig zijn. Deze deskundige moet aantoonbaar voldoende vakbekwaamheid hebben op het gebied van het omgaan met en het met aanwezige middelen bestrijden van een incident met de aanwezige gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen. Informatie over de vakbekwaamheid van de deskundige moet binnen de inrichting aanwezig zijn.

Toelichting:

Deze deskundige is opgeleid voor zijn of haar werkzaamheden met de van toepassing zijnde PGS 15-voorschriften, aangevuld met een basiskennis gevaarlijke stoffen en of CMR-stoffen en, indien voor de incidentbestrijding noodzakelijk, een BHV-opleiding waarin het opruimen van gevaarlijke stoffen en of CMR-stoffen wordt benadrukt. Kennis is alleen noodzakelijk van de in de inrichting opgeslagen stoffen.

Voorschrift 3.15.1 van de PGS15 luidt:

Indien in een inrichting meer dan 2 500 kg verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMRstoffen worden opgeslagen, moet per opslagvoorziening een representatief journaal aanwezig zijn. Dit journaal moet de hulpverlenende diensten een beeld geven van de te verwachten gevaren als gevolg van de opgeslagen stoffen. Dit journaal moet direct toegankelijk zijn.

Het journaal moet ten minste de volgende onderdelen bevatten:

- de juiste vervoersnaam, aangevuld met, zover van toepassing, de technische benaming (zie 3.1.2 ADR/IMDG-code) en de ADR-klasse van de stof zoals vermeld in het ADR of de IMDG-code;
- de hoeveelheid van de stof per ADR-klasse;
- de verpakkingsgroep (indien toegewezen);
- het UN-nummer van de stof alsmede de modelnummers van de gevaarsetiket(ten) conform art. 5.2 van het ADR;
- CMR-stoffen moeten in het journaal zijn opgenomen met hun chemische naam en de vermelding CMR;
- een instructie met de namen en telefoonnummers van personen met wie hulpverlenende diensten in het geval van een calamiteit contact kunnen opnemen. Het journaal moet tevens een actuele tekening bevatten waarop het volgende is aangegeven:
  - de plattegrond van de inrichting;
  - de plaats van de gebouwen en de te onderscheiden activiteiten;
  - de plaats waar de verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen zijn opgeslagen;
  - een noordpijl.

Toelichting:

Het journaal heeft als doel hulpdiensten in geval van een calamiteit inzicht te geven in soort, hoeveelheid en locatie van opgeslagen gevaarlijke stoffen.

Q. College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Via de onderstaande link naar de website van het *College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden* (Ctgb), kunnen de toelatingsnummers van de aanwezige gewasbeschermingsmiddelen worden gecontroleerd.

<https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>

